

Відгук

офіційного опонента – кандидата педагогічних наук, доцента
Корж Олени Юріївни
на дисертацію **Поєдинцевої Лариси Леонідівни** на тему
**„Формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у
процесі професійної підготовки у медичних коледжах”,**
поданої на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

В умовах сучасності пріоритетною характеристикою спеціаліста є його фахова компетентність як здатність орієнтуватися в умовах професійної діяльності, оскільки затребуваним є фахівець, який прийматиме самостійні обґрунтовані рішення, буде відрізнятися професіоналізмом, мобільністю, динамізмом і конструктивністю. Проблема формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер набуває все більшої актуальності в сучасних умовах професійної підготовки фахівців галузі охорони здоров'я. Особливого значення набуває фахова компетентність майбутньої медичної сестри як спроможність випускника медичного навчального закладу відповідати сучасним професійним вимогам медсестринської діяльності в межах окреслених функційних обов'язків, використовуючи набуті фахові знання, уміння, навички та наявність професійно значущих особистісних якостей. Саме цій актуальній проблемі присвячено дисертаційну роботу Поєдинцевої Л. Л., мета якої полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер.

Перед медичними коледжами постає завдання готувати не просто медичних сестер для закладів охорони здоров'я, а й фахівців, здатних співпрацювати в умовах Європейської інтеграції та конкуренції на ринку праці, що вимагає підготовки медичних фахівців зі сформованою фаховою компетентністю.

На необхідності вирішення цих завдань наголошується у Законі України „Про вищу освіту”, Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Розпорядженні КМУ „Про затвердження плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016 – 2020 роки”, Стратегічній рамковій програмі європейського співробітництва в галузі освіти і

професійної підготовки „Освіта і навчання 2020”, інших нормативних документах МОН і МОЗ України, що регламентують діяльність вищих медичних навчальних закладів.

Автором справедливо звернуто увагу на недостатню розробленість названої проблеми, чітко вказано на ті її аспекти, що знайшли своє відображення у сучасних дослідженнях та окреслено свою нішу в науковому просторі, а саме: визначити вплив реалізації науково обґрунтованих педагогічних умов формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у процесі професійної підготовки у медичних коледжах на підвищення рівня її сформованості.

Значущість роботи, що рецензується, підсилюється:

- чітким визначенням наукового апарату дослідження, його логічним співвідношенням із сформульованими висновками;

- широкою джерельною базою, яку складають праці відомих вчених у галузі педагогіки, психології, філософії, медицини, а також нормативно-правовими документами;

- нестандартним підходом до визначення рівнів сформованості фахової компетентності майбутніх медичних сестер у процесі професійної підготовки у медичних коледжах, що простежувалися на основі розробленої автором кваліметричної моделі оцінки названої якості.

Характерними рисами роботи Л. Л. Поєдинцевої є високий рівень її наукової новизни, що полягає у теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці педагогічних умов формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у процесі професійної підготовки у медичних коледжах, розробці структурно-функціональної моделі формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у медичних коледжах; визначенні поняття „фахова компетентність майбутньої медичної сестри”.

Слід відмітити очевидну практичну значущість проведеного дослідження, яка полягає у тому, що визначені педагогічні умови формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у процесі професійної підготовки у

медичних коледжах доцільно впроваджувати як у роботу медичних коледжів для підвищення ефективності освітнього процесу, так і інших навчальних закладів системи охорони здоров'я з метою підготовки викладацького складу до навчально-виховної роботи. Вони можуть послугувати й підґрунтям педагогам-науковцям, викладачам-практикам для підготовки підручників, укладання навчальних програм, лекційних курсів, тренінгів, методичних рекомендацій для проведення практичних і семінарських занять із фахових дисциплін медичного профілю.

Для дисертаційної роботи притаманний високий ступінь обґрунтування наукових положень і рекомендацій. Зміст дисертації ґрунтовно розкриває змістове наповнення тих педагогічних умов формування фахової компетентності студентів медичних коледжів, реалізація яких дозволяє майбутнім медичним сестрам ставити перед собою навчальне завдання на основі усвідомлення необхідності набуття фахових знань, вмінь і навичок; визначати власне ставлення до професійно зорієнтованих ситуацій, встановлювати їх професійну значущість; стимулювати прагнення до професійно-особистісної самореалізації. На наш погляд, визначені дисертанткою педагогічні умови є найбільш оптимальними для формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у процесі професійної підготовки у медичних коледжах.

Наукову роботу позитивно характеризує виважений аналіз формувального етапу експерименту. Отримані автором результати доводять ефективність обґрунтованих педагогічних умов фахової компетентності майбутніх медичних сестер у процесі професійної підготовки у медичних коледжах, що підтверджується даними статистичної обробки на контрольному етапі експерименту.

Справляє позитивне враження система запропонованих заходів для викладачів (засідання циклових предметних комісій із збагаченням їх тематики; заходи щодо підвищення педагогічної майстерності викладачів: „модель безперервного тренінгу”, методи фасілітації, модерації; участь у семінарах та конференціях; „круглі столи”; майстер-класи; розробка і введення тренінгу для

викладачів „Застосування активних та інтерактивних методів навчання в процесі викладання фахових дисциплін”). З’ясовано, що запропоновані заходи відповідно до першої педагогічної умови забезпечують підвищення методичної грамотності та педагогічної культури викладачів.

Також позитивний відгук отримують запропоновані дисертанткою заходи, які дозволили більш широко залучити студентів експериментальної групи до навчальної діяльності із застосуванням активних та інтерактивних методів навчання в умовах реалізації дуального навчання; виконання самостійних робіт різного виду й характеру в умовах реальної та змодельованої професійної діяльності; розв’язання ситуаційних вправ, що були спрямовані на вирішення складних професійних завдань; формування ціннісних орієнтацій студентів-медиків з метою усвідомлення значущості фахової компетентності для виконання професійних обов’язків.

До переваг роботи слід віднести й розроблену автором кваліметричну модель оцінки рівнів сформованості фахової компетентності студентів медичних коледжів, що охоплює сукупність виважених критеріїв і показників, з якими в цілому погоджуємося.

Аналіз здобутих під час експерименту результатів переконує, що поставлені в дисертаційній роботі завдання виконано. Висновки до дисертації видаються нам переконливими й достовірними, адже вони зроблені на основі використання сукупності стандартизованих методів, адекватних предмету, меті, завданням дослідження.

У цілому дисертація й автореферат свідчать про достатній рівень теоретичної підготовки автора, добре володіння методикою експериментального дослідження.

Автореферат відповідає змісту дисертації, його стиль відрізняється логічністю, точністю, коректністю висновків.

Основні положення дисертаційної роботи відображено у достатній кількості наукових праць (у 18 публікаціях). Характерним для рецензованої роботи є й належний рівень апробації матеріалів дослідження (результати доповідалися на

Міжнародних, Всеукраїнських і обласних конференціях та були впроваджені у освітній процес Куп'янського медичного коледжу імені Марії Шкарлетової; Медичного коледжу Харківського національного медичного університету; Харківського обласного медичного коледжу; Вовчанського та Ізюмського медичних коледжів).

Водночас, представлена дисертаційна робота не позбавлена деяких недоліків. Вважаємо за необхідне висловити такі зауваження й побажання:

1) У своєму дослідженні дисертантка значну увагу приділила аналізу таких категорій, як „компетентність”, „компетенція”, „компетентнісний підхід”, „фахова компетентність”, хоча в сучасній науковій педагогічній літературі ці питання досить детально висвітлені. На наш погляд, для кращого сприйняття й осмислення наведених понять, їхню порівняльну характеристику доцільно було б представити в узагальненій таблиці. А більш детально зупинитися на авторському трактуванні поняття, стосовно якого дослідниця давала власне трактування: „фахова компетентність майбутньої медичної сестри”.

2) Здійснюючи теоретичний аналіз проблеми дослідження, доцільно було б розглянути наукові розвідки вчених щодо ролі професійно-значущих якостей майбутніх медичних сестер у процесі формування фахової компетентності під час професійної підготовки у медичних коледжах.

3) У дисертації представлено аналіз зарубіжної фахової підготовки медичних сестер. Слід зауважити, що поза увагою дисертанта залишився такий аспект, як шляхи та перспективи впровадження зарубіжного досвіду, можливості використання форм та методів зарубіжної фахової підготовки у процесі формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у медичних коледжах України.

4) На контрольному етапі експериментального дослідження було б доцільним визначити не лише динаміку рівнів сформованості фахової компетентності майбутніх медичних сестер, а й показати особливості формування компонентів фахової компетентності, про які йдеться у теоретичному аналізі дослідження.

5) Матеріали дисертації дозволяють доповнити наявні навчально-методичні матеріали (програма та методичне забезпечення тренінгу для викладачів „Активні та інтерактивні методи навчання у процесі фахової підготовки медсестер”; методичні рекомендації для викладачів і студентів) спеціальним навчально-методичним посібником для викладачів, які здійснюють підготовку медичних сестер у медичних навчальних закладах.

Між тим, названі зауваження й побажання не носять принципового характеру і суттєво не впливають на позитивну оцінку проведеного дослідження. Вони покликані стати у нагоді автору в подальшій науковій діяльності.

З огляду на вищезазначене, вважаємо, що дисертаційна робота „Формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у процесі професійної підготовки у медичних коледжах” відповідає пп. 9, 11, 12, 13, 14 „Порядку присудження наукових ступенів”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 656 від 19.08.2015 р., № 1159 від 30.12.2015 р., № 567 від 27.07.2016 р.), що дає підстави для присудження Поєдинцевій Ларисі Леонідівні наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
професійного спрямування
Донецького національного університету
імені Василя Стуса

Підпис засвідчую:

підпис *Корж*
ЗАСВІ
Вчений секретар
Корж
«18» червня

О. Ю. Корж
